

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Beiaardier

////////////////////////////////////

BK-0366-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Beiaardier

1.2 DEFINITIE

Een beiaardier studeert, arrangeert en voert muziek uit op de beiaard, organiseert concerten en activiteiten en draagt zorg voor het instrument teneinde bij te dragen aan het culturele leven en te voldoen aan de UNESCO vereisten van “best safeguarding practice” voor het immaterieel cultureel werelderfgoed.

1.3 EXTRA INFORMATIE

De beiaardier werkt meestal in opdracht van de stad, gemeente of kerk. Hij doet dit op een regelmatige basis doorheen het jaar tijdens - meestal wekelijkse - beiaardbespelingen. In de zomerperiode of bij speciale gelegenheden speelt hij extra concerten solo of in samenspel voor een publiek. Daarnaast programmeert de beiaardier het automatisch spelwerk van de beiaard en staat hij in voor het goed functioneren van het instrument. Dankzij een zorgvuldige voorbereiding en een goede organisatie laat hij de beiaard optimaal functioneren.

De beiaardier vervult als kunstenaar een maatschappelijke rol. Met zijn muziek realiseert de beiaardier een auditief en artistiek baken in de soundscape van een leefomgeving. Daardoor kunnen omwonenden en bezoekers zich met hun leefplek identificeren. De beiaardier draagt zo bij tot gemeenschapsvorming. Om de actuele waarde van de beiaardcultuur te benadrukken en de toekomst van de traditie te verzekeren, werkt de beiaardiers samen met lokale actoren.

De beiaardier en zijn activiteiten zijn door UNESCO erkend als “best safeguarding practice” voor het immaterieel cultureel werelderfgoed. In deze context zet de beiaardier zich in voor het bewaren, het doorgeven, de uitwisseling en de bewustwording van onroerend erfgoed. De beiaardier integreert de beiaardcultuur als onroerend erfgoed in het culturele landschap van vandaag.

Omwille van de leesbaarheid wordt in dit dossier de mannelijke vorm gebruikt maar het spreekt voor zich dat die betrekking heeft op alle genders.

1.4 SECTOREN

- Andere beiaardiers zijn werkzaam voor een stad, gemeente, kerkfabriek of vereniging

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

Vlaamse Beiaard Vereniging

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): L120201 Muziek en zang, 6 februari 2014

Relatie tot het referentiekader

Vanuit de professionele artistieke sector is geopteerd om de basisactiviteiten uit de competent-fiches van de artistieke beroepen en de beschreven competenties voor artistieke ontplooiing op elkaar af te stemmen. Dit heeft geresulteerd in het afbakenen van activiteiten die voor de hele artistieke sector gelden. Voor de specifieke activiteiten is er uitgegaan van de activiteiten van bovenvermelde competent-fiche.

De meeste formuleringen zijn door de sector herschreven. De volgende zijn door de sector aangepast:

- ‘De partituur van een muziekstuk componeren en schrijven’ (L120201 Id18611) is geherformuleerd: ‘Bestudeert en/of creëert het basisdocument van een uitvoering’
- ‘De kenmerken van een muziekstuk vaststellen aan de hand van partituren of teksten (opbouw, arrangementen, technische moeilijkheden, ...)’ (L120201 Id 21854) is geherformuleerd: ‘Bestudeert en/of creëert het basisdocument van een uitvoering’
- ‘De voorwaarden voor de uitvoering van de zang- of concerttour bepalen (locatie, repertoire, verlichtingsmateriaal, instrumenten, ...)’ (L120201 Id3642) is geherformuleerd: ‘Bepaalt de voorwaarden voor de uitvoering’.
- ‘Stemoefeningen (vocalises, toon houden, ...) of instrumentale oefeningen doen’ (L120201 Id16530) is geherformuleerd: ‘Bereidt het eigen lichaam en het instrument voor’
- ‘Een muziekstuk volgens een partituur, een tekst voor een voorstelling of een opname repeteren’ (L120201 Id17388) is geherformuleerd: ‘Repeteert’
- ‘De vertolking en de encenering van een muziekstuk tijdens repetities aanpassen’ (L120201 Id17388) is geherformuleerd: ‘Repeteert’
- ‘Solo, in groep, met een orkest, ... zingen en/of muziek spelen’ (L120201 Id 24034) is geherformuleerd: ‘Vertolkt voor het publiek’
- ‘Het programma van de zang- of concerttour tijdens de voorstelling aanpassen (muziekstukken toevoegen, volgorde wijzigen, ...)’ (L120201 Id 21733) is geherformuleerd: ‘Vertolkt voor het publiek’

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Werkt samen				
• Communiceert gepast met alle betrokken actoren	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van communicatietechnieken • Basiskennis van samenwerkingsvormen
• Wisselt informatie uit met alle betrokken actoren	✓			
• Overlegt over de voorbereiding en uitvoering	✓			
• Doet een eigen inbreng	✓			
• Respekteert de inbreng van anderen	✓			
• Werkt mee aan het groepsbelang	✓			
• Enthousiasmeert anderen.	✓			
2. Werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen				
• Handelt ergonomisch verantwoord			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis ergonomie • Basiskennis van veiligheidsregels • Kennis van gehoorbescherming • Kennis van het instrument
• Beschermt zich tegen gehoorschade			✓	
• Gaat veilig om met materiaal en instrumenten			✓	
• Signaleert risico's	✓			
• Volgt de veiligheidsvoorschriften	✓			
3. Ontwikkelt een eigen artistieke praktijk				
• Heeft oog voor maatschappelijke en artistieke tendensen	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de grote muzikale en maatschappelijke tendensen. • Basiskennis van de relevante informatiebronnen, eigen aan de

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Heeft oog voor artistieke en culturele praktijken 	✓			sector (publicaties, websites, steunpunten, conferenties, opleidingen ...) <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van artistieke terminologie • Kennis van de verschillende muzikale contexten (de podiumsector, festivals, evenementen, wedstrijden ...)
<ul style="list-style-type: none"> • Heeft oog voor technieken en technologische trends in relatie tot de eigen werkzaamheden 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoekt in functie van de eigen artistieke praktijk 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelt een eigen artistieke taal 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Reflecteert over de eigen praktijk 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelt de eigen deskundigheid 	✓			
4. Ontwikkelt artistieke concepten en ideeën				
<ul style="list-style-type: none"> • Verzamelt basismateriaal 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van andere artistieke disciplines • Basiskennis van muziekgeschiedenis • Basiskennis van muziekstijlen • Basiskennis van relevante informatiebronnen, eigen aan de sector (publicaties, websites, steunpunten, conferenties, opleidingen ...) • Kennis van muziektheorie • Kennis van harmonie • Kennis van het repertoire
<ul style="list-style-type: none"> • Analyseert basismateriaal 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Integreert opgedane inzichten in het creatieve proces 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt aan een persoonlijke visie 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt aan een collectieve visie 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat scheppend, associatief en (re)productief om met intuïties 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Interageert met andere artistieke disciplines 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Transformeert waarnemingen en indrukken in artistieke ideeën 	✓			
5. Zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel				
<ul style="list-style-type: none"> • Hanteert instrumenten, materiaal, technieken en methodes 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van andere artistieke disciplines • Basiskennis van communicatietechnieken
<ul style="list-style-type: none"> • Geeft vorm aan verbeelding 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Bewaakt de artistieke visie 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Overtuigt anderen van de eigen artistieke visie 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
				<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de relevante informatiebronnen, eigen aan de sector (publicaties, websites, steunpunten, conferenties, opleidingen ...) • Basiskennis van muziekgeschiedenis • Basiskennis van muziekstijlen • Kennis van muziektheorie • Kennis van de verschillende muzikale contexten (de podiumsector, festivals, evenementen, wedstrijden ...) • Kennis van harmonie • Kennis van het repertoire • Kennis van vakterminologie
6. Bestudeert en/of creëert het basisdocument van een uitvoering				
• Vergaart informatie en maakt hier gebruik van	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de relevante informatiebronnen, eigen aan de sector (publicaties, websites, steunpunten, conferenties, opleidingen ...) • Basiskennis van het intellectueel eigendomsrecht • Basiskennis van muziekgeschiedenis • Basiskennis van muzieknotatiesystemen • Basiskennis van muziekstijlen • Kennis van muziektheorie • Kennis van harmonie • Kennis van het instrument • Kennis van het repertoire • Kennis van instrumentale technieken • Kennis van instrumentale uitdrukkingsmogelijkheden
• Interpreteert het basismateriaal	✓			
• Ontwikkelt artistieke ideeën en kan deze vertolken			✓	
• Arrangeert bestaand werk, alleen of met anderen	✓			
• Heeft oog voor de impliciete en expliciete kenmerken van het te arrangeren muziekstuk (opbouw, spanningsbogen, muzikaal-technische bijzonderheden, bedoeling van de componist, achtergrond, muziekhistorische context ...)	✓			
• Beheerst een muzieknotatiesysteem	✓			
• Legt de kenmerken van een muziekstuk vast in een eigen partituur (opbouw, arrangementen, technische moeilijkheden ...)	✓			
• Respekteert eigendomsrechten en regelt	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
toestemming voor gebruik				
7. Bepaalt de voorwaarden voor de uitvoering				
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelt alleen of met anderen ideeën voor uitvoeringen 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis budgetbeheer • Basiskennis van communicatietechnieken
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreekt de voorwaarden voor de uitvoering met betrokkenen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt een programma samen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt rekening met de mogelijkheden en de beperkingen (materiaal, infrastructuur, tijd, budgetten, ...) 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Maakt afspraken met anderen (muzikanten, podiumtechnici, andere kunstenaars ...) 	✓			
8. Bereidt het eigen lichaam en het instrument voor				
<ul style="list-style-type: none"> • Bereidt het lichaam voor op het repeteren, de uitvoeringen... 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis ergonomie • Basiskennis van opwarmingstechnieken • Kennis van gehoorbescherming • Kennis van het instrument
<ul style="list-style-type: none"> • Past de draadregelaars aan 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Onderhoudt speeltechnische vaardigheden (toonladders, gebroken akkoorden,...) 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat veilig en duurzaam om met lichaam en instrument 			✓	
9. Repeteert				
<ul style="list-style-type: none"> • Doet speeltechnische oefeningen 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van gehoortraining • Basiskennis van muziekstijlen • Basiskennis van oefentechnieken. • Kennis van muziektheorie • Kennis van het instrument • Kennis van instrumentale technieken • Kennis van instrumentale uitdrukkingmogelijkheden • Kennis van interpretatietechnieken • Kennis van ritmiek
<ul style="list-style-type: none"> • Vertaalt een opgeschreven muziekwerk naar een uitvoering op het beiaardklavier 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Bepaalt hand- en voetzetting 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Memoriseert de uit te voeren bewegingen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Studeert muziekstukken in 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Kan de bereikte uitvoeringsgraad vasthouden, herhalen en er op verder werken	✓			
• Onderbouwt de eigen artistieke visie en aanpak	✓			
• Geeft vorm aan visie en verbeelding, uitvoeringspraktijk en muziekstijl	✓			
• Zoekt en onderzoekt instrumenttechnische en uitdrukkingmogelijkheden	✓			
• Stelt zich open en laat zich inspireren	✓			
• Stuurt zichzelf bij ten voordele van een gemeenschappelijk resultaat		✓		
• Zet persoonlijke kwaliteiten en vaardigheden in			✓	
• Past composities of arrangementen aan om het artistieke concept op punt te stellen		✓		
10. Vertolkt voor het publiek				
• Beheerst speeltechnische vaardigheden			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van communicatietechnieken • Basiskennis van muziekstijlen • Kennis van het instrument • Kennis van instrumentale technieken • Kennis van instrumentale uitdrukkingmogelijkheden • Kennis van interpretatietechnieken • Kennis van ritmiek
• Voelt het ritme, de timing en de dynamiek aan			✓	
• Bespeelt het instrument en luistert naar de toondynamiek en toonkleur			✓	
• Luistert naar de kwaliteit van de klank	✓			
• Beheerst uitdrukkingmogelijkheden			✓	
• Kiest uitdrukkingmogelijkheden	✓			
• Houdt de techniek vast en zet die in verschillende situaties in			✓	
• Manifesteert een persoonlijke aanpak			✓	
• Speelt flexibel in op ruimte en omstandigheden		✓		
• Improviseert wanneer de situatie daarom		✓		

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
vraagt				
<ul style="list-style-type: none"> Past het programma aan aan de wijzigende omstandigheden 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Voert af en toe concerten uit met andere artiesten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Beleeft de kunstuitvoering samen met anderen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> vervolmaakt zich door samen te creëren 	✓			
11. Reflecteert over en verbetert de eigen prestatie en communiceert hierover				
<ul style="list-style-type: none"> Toetst af of de artistieke uitdrukingsvorm het gewenste effect heeft bereikt 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van communicatietechnieken Kennis van instrumentale technieken Kennis van instrumentale uitdrukingsmogelijkheden Kennis van interpretatietechnieken Kennis van ritmiek Kennis van vakterminologie
<ul style="list-style-type: none"> Accepteert feedback 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Reflecteert en communiceert over de eigen prestatie en/of de groepsprestatie met de betrokkenen 	✓			
12. Organiseert activiteiten (concerten, rondleidingen, animatie, educatie...) die het publiek dichter bij de beiaard brengen				
<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelt en/of selecteert concepten voor concerten en activiteiten 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van communicatietechnieken Basiskennis van samenwerkingsvormen Kennis van het aanbod aan concepten Kennis van het organiseren van evenementen
<ul style="list-style-type: none"> Bepaalt een kalender voor de activiteiten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Verdeelt taken 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Legt contact met betrokkenen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Maakt afspraken met betrokkenen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Evalueert het resultaat van de concerten en activiteiten 	✓			
13. Draagt zorg voor het instrument				
<ul style="list-style-type: none"> Geeft advies voor onderhoud en reparatie 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van de werking van het instrument

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Evalueert het onderhoud en de reparatie 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van het onderhoudsproces Kennis van klokken en beiaarden
<ul style="list-style-type: none"> Voert kleine reparaties uit 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Houdt toezicht op de staat van het instrument 	✓			
14. Programmeert automatisch speelwerk				
<ul style="list-style-type: none"> Houdt rekening met de maatschappelijke functie van het automatisch speelwerk 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis programmatie en werking van de automatische speelwerken Kennis van de ritmische en harmonische beperkingen van automaten Kennis van harmonie
<ul style="list-style-type: none"> Selecteert muziek voor het automatisch speelwerk 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Arrangeert muziek voor het automatische speelwerk 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Programmeert automatische speelwerken 	✓			
15. Staat mee in voor de communicatie naar media en publiek				
<ul style="list-style-type: none"> Levert inhoudelijk materiaal aan 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis redactiewerk Basiskennis communicatiemiddelen Basiskennis van communicatietechnieken
<ul style="list-style-type: none"> Geeft informatie over de uitvoering 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Gebruikt sociale/digitale media 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Maakt een selectie van opnames in functie van kanaal en doel 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Bepaalt langs welke kanalen (online, op fysieke dragers ...) de opnames verspreid worden 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Geeft interviews 	✓			

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis redactiewerk
- Basiskennis van andere artistieke disciplines
- Basiskennis budgetbeheer

- Basiskennis communicatiemiddelen
- Basiskennis ergonomie
- Basiskennis van communicatietechnieken
- Basiskennis van de grote muzikale en maatschappelijke tendensen.
- Basiskennis van de relevante informatiebronnen, eigen aan de sector (publicaties, websites, steunpunten, conferenties, opleidingen ...)
- Basiskennis van gehoortraining
- Basiskennis van het intellectueel eigendomsrecht
- Basiskennis van muziekgeschiedenis
- Basiskennis van muzieknotatiesystemen
- Basiskennis van muziekstijlen
- Basiskennis van oefentechnieken.
- Basiskennis van opwarmingstechnieken
- Basiskennis van relevante informatiebronnen, eigen aan de sector (publicaties, websites, steunpunten, conferenties, opleidingen ...)
- Basiskennis van samenwerkingsvormen
- Basiskennis van veiligheidsregels

- Kennis programmatie en werking van de automatische speelwerken
- Kennis van muziektheorie
- Kennis van artistieke terminologie
- Kennis van de ritmische en harmonische beperkingen van automaten
- Kennis van de verschillende muzikale contexten (de podiumsector, festivals, evenementen, wedstrijden ...)
- Kennis van de werking van het instrument
- Kennis van gehoorbescherming
- Kennis van harmonie
- Kennis van het aanbod aan concepten
- Kennis van het instrument
- Kennis van het onderhoudsproces
- Kennis van het organiseren van evenementen
- Kennis van het repertoire
- Kennis van instrumentale technieken
- Kennis van instrumentale uitdrukkingmogelijkheden
- Kennis van interpretatietechnieken
- Kennis van ritmiek
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van klokken en beiaarden

Cognitieve vaardigheden

- Communiceert gepast met alle betrokken actoren
- Wisselt informatie uit met alle betrokken actoren
- Overlegt over de voorbereiding en uitvoering
- Doet een eigen inbreng
- Respecteert de inbreng van anderen
- Werkt mee aan het groepsbelang
- Enthousiasmeert anderen.
- Signaleert risico's

- Volgt de veiligheidsvoorschriften
- Heeft oog voor maatschappelijke en artistieke tendensen
- Heeft oog voor artistieke en culturele praktijken
- Heeft oog voor technieken en technologische trends in relatie tot de eigen werkzaamheden
- Onderzoekt in functie van de eigen artistieke praktijk
- Ontwikkelt een eigen artistieke taal
- Reflecteert over de eigen praktijk
- Ontwikkelt de eigen deskundigheid
- Verzamelt basismateriaal
- Analyseert basismateriaal
- Integreert opgedane inzichten in het creatieve proces
- Werkt aan een persoonlijke visie
- Werkt aan een collectieve visie
- Interageert met andere artistieke disciplines
- Transformeert waarnemingen en indrukken in artistieke ideeën
- Bewaakt de artistieke visie
- Overtuigt anderen van de eigen artistieke visie
- Vergaart informatie en maakt hier gebruik van
- Interpreteert het basismateriaal
- Arrangeert bestaand werk, alleen of met anderen
- Heeft oog voor de impliciete en expliciete kenmerken van het te arrangeren muziekstuk (opbouw, spanningsbogen, muzikaal-technische bijzonderheden, bedoeling van de componist, achtergrond, muziekhistorische context ...)
- Beheerst een muzieknotatiesysteem
- Legt de kenmerken van een muziekstuk vast in een eigen partituur (opbouw, arrangementen, technische moeilijkheden ...)
- Respecteert eigendomsrechten en regelt toestemming voor gebruik
- Ontwikkelt alleen of met anderen ideeën voor uitvoeringen
- Bespreekt de voorwaarden voor de uitvoering met betrokkenen
- Stelt een programma samen
- Houdt rekening met de mogelijkheden en de beperkingen (materiaal, infrastructuur, tijd, budgetten, ...)
- Maakt afspraken met anderen (muzikanten, podiumtechnici, andere kunstenaars ...)
- Bepaalt hand- en voetzetting
- Studeert muziekstukken in
- Kan de bereikte uitvoeringsgraad vasthouden, herhalen en er op verder werken
- Onderbouwt de eigen artistieke visie en aanpak
- Geeft vorm aan visie en verbeelding, uitvoeringspraktijk en muziekstijl
- Zoekt en onderzoekt instrumenttechnische en uitdrukkingmogelijkheden
- Stelt zich open en laat zich inspireren
- Luistert naar de kwaliteit van de klank
- Kiest uitdrukkingmogelijkheden
- Voert af en toe concerten uit met andere artiesten
- Beleeft de kunstuvoering samen met anderen
- vervolmaakt zich door samen te creëren
- Toetst af of de artistieke uitdrukkingvorm het gewenste effect heeft bereikt
- Accepteert feedback
- Reflecteert en communiceert over de eigen prestatie en/of de groepsprestatie met de betrokkenen

- Ontwikkelt en/of selecteert concepten voor concerten en activiteiten
- Bepaalt een kalender voor de activiteiten
- Verdeelt taken
- Legt contact met betrokkenen
- Maakt afspraken met betrokkenen
- Evalueert het resultaat van de concerten en activiteiten
- Geeft advies voor onderhoud en reparatie
- Evalueert het onderhoud en de reparatie
- Houdt toezicht op de staat van het instrument
- Houdt rekening met de maatschappelijke functie van het automatisch speelwerk
- Selecteert muziek voor het automatisch speelwerk
- Arrangeert muziek voor het automatische speelwerk
- Programmeert automatische speelwerken
- Levert inhoudelijk materiaal aan
- Geeft informatie over de uitvoering
- Gebruikt sociale/digitale media
- Maakt een selectie van opnames in functie van kanaal en doel
- Bepaalt langs welke kanalen (online, op fysieke dragers ...) de opnames verspreid worden
- Geeft interviews

Probleemoplossende vaardigheden

- Stuurt zichzelf bij ten voordele van een gemeenschappelijk resultaat
- Past composities of arrangementen aan om het artistieke concept op punt te stellen
- Speelt flexibel in op ruimte en omstandigheden
- Improviseert wanneer de situatie daarom vraagt
- Past het programma aan aan de wijzigende omstandigheden
- Voert kleine reparaties uit

Motorische vaardigheden

- Handelt ergonomisch verantwoord
- Beschermt zich tegen gehoorschade
- Gaat veilig om met materiaal en instrumenten
- Gaat scheppend, associatief en (re)productief om met intuïties
- Hanteert instrumenten, materiaal, technieken en methodes
- Geeft vorm aan verbeelding
- Ontwikkelt artistieke ideeën en kan deze vertolken
- Bereidt het lichaam voor op het repeteren, de uitvoeringen...
- Past de draadregelaars aan
- Onderhoudt speeltechnische vaardigheden (toonladders, gebroken akkoorden,...)
- Gaat veilig en duurzaam om met lichaam en instrument
- Doet speeltechnische oefeningen
- Vertaalt een opgeschreven muziekwerk naar een uitvoering op het beiaardklavier
- Memoriseert de uit te voeren bewegingen
- Zet persoonlijke kwaliteiten en vaardigheden in
- Beheerst speeltechnische vaardigheden

- Voelt het ritme, de timing en de dynamiek aan
- Bespeelt het instrument en luistert naar de toondynamiek en toonkleur
- Beheerst uitdrukingsmogelijkheden
- Houdt de techniek vast en zet die in verschillende situaties in
- Manifesteert een persoonlijke aanpak

Omgevingscontext

- Het musiceren/arrangeren/programmeren/ organiseren situeert zich in de context van de professionele kunstensector en van het immateriële cultureel erfgoed. De omgeving is artistiek/creatief.
- De Beiaardier organiseert activiteiten die de beiaard verankeren in het maatschappelijke en culturele leven. (concerten, rondleidingen, animatie, educatie...)
- Het arrangeren gebeurt meestal alleen.
- Het repeteren gebeurt in vertrouwde omgevingen en omstandigheden.
- Het vertolken gebeurt meestal in vertrouwde omgeving en omstandigheden,
- Uitzonderlijk gebeuren repetities en vertolkingen in niet vertrouwde omgevingen. (zomerconcert met mobiele beiaard al of niet in combinatie met andere instrumenten.)
- Het programmeren van het automatisch speelwerk gebeurt in vertrouwde omgevingen en omstandigheden.
- Het repeteren, vertolken en creëren gebeurt meestal alleen en/of uitzonderlijk in teamverband.
- De repetities en vertolkingen worden afgebakend in de tijd, wat deadlines met zich meebrengt; resultaatgerichtheid, concentratie, stressbestendigheid, flexibiliteit en doorzettingsvermogen zijn belangrijke eigenschappen.
- Repeteren, en creëren kan zowel overdag, 's avonds, tijdens weekends en/of in de gebruikelijke vakantieperiodes.
- Vertolken gebeurt op tijdstippen voorgeschreven door de werkgever of organisatie.
- Bij het vertolken wordt er rekening gehouden met de aanwezigheid van publiek.
- De beiaardier werkt voor een organisator of opdrachtgever.

Handelingscontext

- De beiaardier heeft oog voor esthetiek.
- De beiaardier heeft oog voor erfgoed.
- De beiaardier is zich bewust van de maatschappelijke relevantie van zijn artistieke activiteiten
- Er is resultaatgerichtheid wat concentratie en nauwkeurigheid vergt.
- De beiaardier is actief betrokken bij de omgeving en gaat er flexibel mee om.
- De beiaardier gaat veilig om met materiaal.
- De beiaardier leeft de veiligheidsvoorschriften na.
- De beiaardier heeft oog voor de tevredenheid van de opdrachtgever (de eigenaar van de beiaard, de cultuuractoren en de lokale verenigingen) en het publiek door met zorg, precisie en toewijding te werken wat o.a. sterke sociale vaardigheden vergt.
- De beiaardier heeft bijzondere aandacht voor de (artistieke/creatieve) context van het eindproduct.
- Het functioneren in een groep vraagt een zekere flexibiliteit.

Autonomie

Is zelfstandig in

- de eigen artistieke ontwikkeling
- het ontwikkelen van artistieke concepten en ideeën
- het omzetten van artistieke concepten en ideeën in een uitvoerbaar geheel
- het bestuderen en/of creëren van een basisdocument van een uitvoering
- het voorbereiden van eigen lichaam en het instrument op de nodige technische vaardigheden
- het repeteren en het vertolken voor publiek
- het reflecteren en verbeteren van de eigen prestatie
- Het organiseren van activiteiten (concerten, rondleidingen, animatie, educatie...) die het publiek dichterbij de beiaard brengen
- het zorg dragen voor het instrument
- het programmeren van het automatisch speelwerk
- het aanleveren van materiaal voor promotie en communicatiedoelstellingen

Is gebonden aan

- het eigen concept en het collectieve concept.
- de uitvoerbaarheid van het concept.
- het budget, tijd, infrastructuur en materiaal.
- de beschikbaarheid van alle betrokkenen.
- de wens van de opdrachtgever.
- het intellectueel eigendomsrecht.

Doet beroep op

- gemeentelijke diensten
- lokale verenigingen
- andere artiesten.

Verantwoordelijkheid

- Werkt samen
- Werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen
- Ontwikkelt een eigen artistieke praktijk
- Ontwikkelt artistieke concepten en ideeën
- Zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel
- Bestudeert en/of creëert het basisdocument van een uitvoering
- Bepaalt de voorwaarden voor de uitvoering
- Bereidt het eigen lichaam en het instrument voor
- Repeteert
- Vertolkt voor het publiek
- Reflecteert over en verbetert de eigen prestatie en communiceert hierover
- Organiseert activiteiten (concerten, rondleidingen, animatie, educatie...) die het publiek dichterbij de beiaard brengen
- Draagt zorg voor het instrument
- Programmeert automatisch speelwerk
- Staat mee in voor de communicatie naar media en publiek

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Er zijn geen (wettelijke) attesten of voorwaarden vereist.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Vlaamse beiaardkunst in cijfers (anno 2017)

Aantal torenbeiaarden in Vlaanderen: 70

waarvan 6 eigendom van een kerkfabriek en 64 eigendom van een stad of gemeente

Aantal mobiele beiaarden in Vlaanderen: 6

waarvan 1 eigendom van een vzw (beiaardschool Mechelen)

Aantal beiaardiers werkzaam voor een stad, gemeente, kerkfabriek of vereniging: 37

3.2 MAATSCHAPPELIJKE EN CULTURELE RELEVANTIE

Belang vanuit cultureel-historisch perspectief

Beiaardcultuur als erkend immaterieel erfgoed

De beiaardkunst is een muzikale traditie uit de Lage Landen. Ze is ongeveer 500 jaar geleden ontstaan toen men begon te musiceren op torenklokken door middel van een beiaardklavier ("stokkenklavier"). De oudste vermelding van een stokkenklavier is terug te vinden in het stadsarchief van Oudenaarde onder het jaar 1510. Nog in de 16de eeuw verspreidde het instrument zich over het volledige grondgebied van de Nederlanden en vanaf de 17de eeuw ontstond er een intense en hoogstaande beiaardcultuur. Enkele steden hadden 5 en zelfs meer dan 10 beiaarden, die meerdere malen per week werden bespeeld. Daarnaast ritmeerden complexe automatische speelwerken de tijd dag en nacht. Het instrument raakte echter nauwelijks bekend buiten zijn historische kerngebied, zodat klokkenmuziek een typisch en opvallend kenmerk werd van de steden in de Lage Landen. Na een mindere periode in de 19de eeuw, bloeide de beiaardcultuur weer op in het begin van de 20ste eeuw en raakte deze muzikale traditie internationaal verspreid, met de Verenigde Staten van Amerika als belangrijkste groeigebied. Toch zien we vandaag nog steeds een verregaande concentratie van instrumenten in Vlaanderen en Nederland. De meeste Vlaamse steden hebben een beiaardier in dienst die door zijn wekelijkse bespelingen en zomeravondconcerten aan dit Vlaams erfgoed een eigentijdse invulling geeft.

De beiaardcultuur houdt meer in dan enkel maar de fysieke instrumenten: ze omvat de kunde van de beiaardiers, het wijzigende repertoire, de traditie van marktbespelingen en zomeravondconcerten, de formele en informele opleidingen, de rol van de beiaard als tolk van maatschappelijke gevoelens en evoluties, de plaats van de beiaard in de literatuur en in nationale ideologieën, de perceptie van het publiek, enz.

De Beiaardcultuur werd door UNESCO erkend als 'best practice' voor de borging van immaterieel erfgoed (25 november 2014).

Belang vanuit sociaal-cultureel perspectief

Actuele waarde van de beiaardkunst

Regelmatig weerkerende beiaardmuziek is een structureel element in de stad dat een vorm van orde scheidt. Daardoor verhoogt ze de identiteit van een stad en vormt ze een dynamische verbinding met haar verleden. De beiaardtraditie is een vorm van muzikaal erfgoed dat zich voortdurend actualiseert wanneer beiaardiers tevens de muziek van onze tijd spelen. Een beiaard die verstandig wordt gebruikt is dus een verbindingselement tussen oud en nieuw.

Beiaardmuziek leidt tot een collectieve beleving omdat ze hoorbaar is door iedereen in de omgeving, zonder onderscheid in afkomst, stand, inkomen, lifestyle of wat dan ook. Daarom is de beiaard een verbindend element in de samenleving van vandaag. Bovendien versterkt de beiaard andere collectieve tradities of belevingen: een beiaard hangt vaak in een historisch gebouw en bevindt zich meestal aan een plein waar mensen elkaar ontmoeten; veel bespelingen vinden plaats tijdens de wekelijkse markt en op feestdagen enz.

De beiaard leent zich ook uitstekend tot muziek van niet-westerse culturen. Een Vlaams muziekinstrument dat ook de muziek van de nieuwe Vlamingen speelt, vernieuwt zijn eigen betekenis. Bovendien helpt het Vlaanderen zich te profileren als een regio die enerzijds haar eigen erfgoed in ere houdt, en zich anderzijds openstelt voor andere culturen.

4. Samenhang

